

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ РІЗНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

БУЛГАКОВ О. І., к. фіз. вих.

Харківська державна академія фізичної культури

ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ

Анотація. У тезисах представлено характеристика організаційно-педагогічної технології «Формування фізичної культури особистості учнів загальноосвітніх навчальних закладів засобами фізкультурно-оздоровчих заходів».

Ключові слова: педагогічна технологія, фізична культура, особистість, фізкультурно-оздоровчі заходи.

Вступ. Проведений аналіз наукової літератури [2–4] показав, що основним завданням сучасної системи шкільної освіти є виховання всебічно розвиненої особистості учнів, що відображено в сучасній шкільній програмі «Фізична культура: 5–11 класи». У цьому процесі важлива роль відводиться формуванню фізичної культури особистості учнів. Вирішення цього завдання можливе за рахунок використання педагогічних технологій які б забезпечували б формування в учнів фізичної культури особистості. Їх впровадження в навчально-виховний процес можливе лише при комплексному використанні основних форм шкільного фізичного виховання, де урок фізичної культури забезпечував би формування в учнів знань умінь та навичок, а позаурочні та позашкільні форми фізичного виховання створювали б умови для їх практичної реалізації [2–4]. Серед цих форм, важливу роль у створенні умов для формування в учнів звички до систематичних занять фізичними вправами відіграють фізкультурно-оздоровчі заходи, які проводяться в режимі навчального дня. Вони суттєво впливають на здоров'я дітей, усуваючи гіподинамію, забезпечуючи відновлення їх розумової працездатності, знижуючи статичне навантаження на їх опорно-руховий апарат.

Мета дослідження: полягає в аналізі ефективності використання педагогічної технології формування фізичної культури особистості учнів засобами фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі навчального дня. *Завдання дослідження:*

1. Визначити ключові напрями формування в учнів фізичної культури особистості, які реалізуються в системі шкільного фізичного виховання.

2. Розкрити особливості використання організаційно-педагогічної технології формування в учнів фізичної культури особистості засобами фізкультурно-оздоровчих заходів, які проводяться в режимі навчального дня, та експериментально перевірити її ефективність.

Методи дослідження. З метою вирішення поставлених завдань під час дослідження був застосований комплекс взаємодоповнюючих методів: аналіз науково-методичної літератури; соціологічне опитування; організаційно-педагогічний експеримент; методи математичної обробки результатів дослідження.

Результати дослідження. Проведений у аналіз наукової літератури [1; 2] показав, що педагогічна технологія – це відтворювана система педагогічних прийомів і методик, об'єднаних єдиним алгоритмом їх використання в навчально-виховному процесі, яка гарантує досягнення поставленої мети. Вона складається з таких структурних блоків: 1) концептуальний блок; 2) змістовно-процесуальний блок; 3) критеріально-оціночний блок. У відповідності з визначеною структурою була розроблена організаційно-педагогічна технологія «Формування фізичної культури особистості учнів загальноосвітніх навчальних закладів засобами фізкультурно-оздоровчих заходів».

Впровадження педагогічної технології здійснювалося за двома напрямками. **Перший напрям** передбачав залучення педагогічного колективу школи та батьків до процесу формування в учнів позитивного ставлення до проведення в режимі навчального дня фізкультурно-оздоровчих заходів. Метою **другого напрямку** реалізації технології було формування в учнів загальноосвітніх шкіл дієвого ставлення до проведення фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі навчального дня за рахунок створення відповідних умов. Реалізація цих завдань здійснювалась в межах уроків фізичної культури, уроків загального циклу, та в процесі підготовки учнями домашніх завдань. Формування в учнів знань про фізичні вправи, які використовуються в процесі проведення фізкультурних хвилинок різної спрямованості, та навиків самостійно використовувати фізичні вправи для проведення фізкультурних хвилинок здійснювалося починаючи із третього уроку фізичної культури і тривало протягом 25 уроків.

Оцінка ефективності технології здійснювалась за критеріями, які витікають із характеристики фізичної культури особистості, а саме: рівень знань, умінь та практичних навичок учнів щодо використання фізичних вправ у процесі проведення фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі навчального дня; систематичність використання школярами фізичних вправ у режимі дня як один із факторів ведення ними здорового способу життя; ступінь орієнтації учнів загальноосвітніх шкіл на турботу про своє здоров'я та різноманіття засобів, які вони використовують для досягнення цієї мети; рівень бажання допомогти своїм товаришам у підготовці до самостійного проведення фізкультурно-оздоровчих заходів, які проводяться в режимі навчального дня. Результати впровадження організаційно-педагогічної технології в чотирьох експериментальних загальноосвітніх школах представлені на рис. 1. Аналіз цих результатів свідчить про те, що її використання по-перше, сприяло формуванню в учнів знань, умінь та практичних навичок самостійно організувати і проводити фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня (рис. 1). По-друге, вплинуло на формування в учнів потреби в систематичних заняттях фізичними вправами. По-третє, забезпечило підвищення в учнів бажання допомагати своїм товаришам у підготовці та самостійному проведенню фізкультурно-оздоровчих заходів, а також сприяло покращенню взаємостосунків між учнями та учителями.

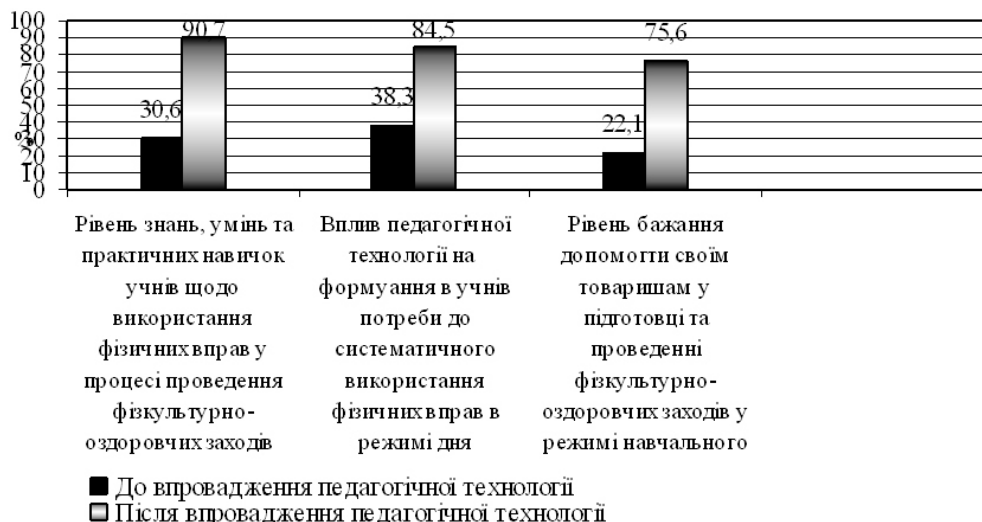

Рис. 1. Рівень знань та практичних навичок учнів до та після впровадження педагогічної технології

Висновки:

1. Результати аналізу літературних джерел свідчать про те, що основною метою системи шкільного фізичного виховання є формування фізичної культури особистості учнів. Також було встановлено, що в умовах сучасної школи не достатньо напрацьовано технологій, використання яких забезпечувало б формування в учнів фізичної культури особистості.

2. Встановлено, що вирішення цього завдання можливе за рахунок використання педагогічних технологій які б забезпечували б формування в учнів фізичної культури особистості .

3. Використання організаційно-педагогічної технології сприяло формуванню в учнів знань, умінь та практичних навичок щодо особливостей організації та проведення фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі навчального дня.

Перспективи подальших досліджень. У подальших розвідках планується дослідити особливості формування особистісної фізичної культури студентів вищих навчальних закладів різного профілю.

Список використаної літератури:

1. Булгаков О.І. Педагогічні технології в системі фізичного виховання школярів / В.О. Сутула, Г.В. Власов, О.І. Булгаков // . – Харків: ХДАФК, 2013. – 117 с.
2. Прокопенко І.Ф. Сучасні педагогічні технології в підготовці учителів : Навч. посіб. / І. Ф. Прокопенко, В. І. Євдокимов. – Х. : Колегіум, 2008. – 344 с.
3. Сутула В. О. Виховання особистісної фізичної культури в учнів загальноосвітніх навчальних закладів – стратегічне завдання системи фізичного виховання / Сутула В. О. // Теорія та методика навчання та виховання : зб. наук. пр. / За заг. ред. член-кор. НАПН України А. В. Троцько. – Х. : ХНПУ, 2011. – Вип. 30. – С. 154–164.
4. Филимонова С. И. « Физическая культура» как учебная дисциплина: пути реализации / С. И. Филимонова // Теория и практика физической культуры. – 2012. – N 6. – С. 26-30.